

Брой 2

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2006

3 Броя:

6/7 стр.

Работна тема:
ГРАЖДАНИТЕ И
ОБЩИНСКИЯ БЮДЖЕТ -
АРИТМЕТИКА ИЛИ ВИСША
МАТЕМАТИКА

8 стр.

ИНФОРМАЦИОННА
КАМПАНИЯ НА ФРМС ПО
ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

9/10 стр.

БЪЛГАРИЯ 2005: ПЪТЯТ
КЪМ УСПЕШНА
ИНТЕГРАЦИЯ В ЕС

11/12 стр.

ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГИЙНА
ЕФЕКТИВНОСТ

13 стр.

ОБМЯНА НА ОПИТ
МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИ,
РАБОТЕЩИ В СОЦИАЛНАТА
СФЕРА

14/15 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

16 стр.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА
ФИНАНСИРАНЕ И ОБУЧЕНИЕ

УСПОРЕДНИТЕ СВЕТОВЕ НА РАЗВИТИЕТО

(как присъединяването към ЕС (не) се вписва в нашия живот)

ПРЕДПОСТАВКИ

Всяка нация има възходи и падения, периоди на загуби и периоди на успехи. Някои успехи идват неочаквано, други са резултат на дълги години работа. Например футболната 1994 г. за България беше успех, за който няколко поколения българи са мечтали, и който успех може би никога няма да се повтори. Независимо обаче от конкретното постижение, това, което винаги е успех за нацията, е дори само наличието на **консенсус около националната визия**. За нашата страна НАТО и ЕС не са само цел, те са и мотив за по-нататъшното европейско развитие на България. Дали тази визия ще прерасне в друга - също толкова ясна и осигуряваща възможност за споделяне от страна на мнозинството от гражданите и постигане на консенсус, е въпрос, зависещ от много променливи. **Важното в процеса на постигане на визията е не само да се оценят наличните предпоставки, но и да се определи мястото на предизвикателствата в процеса на нейното постигане.**

Присъединяването към ЕС е процес. Той започна неусетно за гражданите. Разви се от невъзможност и скептицизъм към прекалени очаквания. Движението от незаинтересованост към оптимизъм прилича на махало, чието положение зависи само и единствено от гледната точка на наблюдаващия. Въпросът, който възниква тук, е: **Защо въпреки обществения консенсус за европейската визия за България съществуват различни гледни точки по**

Александър Михайлов

отношение на присъединяването към Европейския съюз?

Основната причина за различните гледни точки е, че присъединяването ни към Европейския съюз протича в период на преход, или по-точно - на много преходи: към пазарна икономика, към демокрация, към гражданско общество, към увеличаване ролята на отделната личност, на предприемчивостта и т.н. Тези преходи всъщност са елементи на промяна - от едно „старо“ състояние към модерност. Един от парадоксите на успешността на развитието е свързан с факта, че присъединяването на България към НАТО и Европейския съюз зависи не само от гледна точка на нашето желание, но и от получената от страната ни външна помощ. Помощ, която се изразява не толкова в пари и експертна помощ, колкото в представяне на успешни модели - в законодателната сфера, институционалното изграждане и действие, както и в последователен мониторинг на тяхното изпълнение.

РЕАЛНОСТИ

Едва през последните 7-8 години, под строгия поглед на „Европа“, **промяната за развитие** стана цел на държавната политика. За всички предходни правителства промяната беше нежелан ефект, който всяко правителство всячески се стремеше да избегне. Даже

когато промяната се предвиждаше, въпросът беше **как да се плати обществената цена за промяната**, а не каква точно промяна да се получи и **как да се впише тази промяна във всекидневния живот на хората**.

Това означава, че проблем на развитието е не само да се постигне нещо ново и модерно в обществения живот, а и какво да стане със съществуващите недобре работещи сфери. Когато говори за **промяната**, Питър Дракър¹ я базира на две не само възможни, но и задължителни политики:

■ **политика на организираното изоставяне** - не е необходимо да поддържа нещо, което е престанало да допринася и да дава резултати. Не трябва да се запазва „живо миналото, защото това пречи на способността да се създава бъдещето“. Трябва да се отговори на следните въпроси: Защо обществените институции

Мониторингов доклад на Европейската Комисия от 2005 г. за България

Из Заключение по глава 21: Регионална политика и координация на структурните инструменти

... Съществува сериозно безпокойство по отношение на институционалните структури, и по-специално по отношение на административния капацитет и в областта на финансовото управление и контрол. Изискват се незабавни действия по отношение на укрепването на институционалните структури и административния капацитет, по-специално на някои управляващи органи и на повечето междинни звена, както и на други компетентни органи на местно и регионално равнище; създаване на горепосочената оперативна програма в рамките на Европейския социален фонд; следва да се обърне неотложно внимание на създаването на ясни оперативни процедури, включително в сферата на обществените поръчки и на финансовото управление и контрол. Необходими са особени усилия за създаването на поток от висококачествени приоритетни проекти във всички сектори.

извършват тези услуги, а не други? Защо най-квалифицираните хора в институцията са ангажирани с целодневно решаване на проблеми, вместо да търсят осъществяването на възможности? Как да се реструктурира дейността така, че потребностите на гражданите да бъдат максимално задоволени?²

■ **политика на организираното подобрене** - всичко, което правим, трябва непрекъснато и систематично да се подобрява. Най-важното според Дракър е преди всичко точно да дефинираме „резултатите“ от нашата работа. Дали резултат от нашата дейност е добре функциониращо училище, социален дом или успешно завършили ученици, добре гледани възрастни хора? До голяма степен дефинирането на резултатите зависи от гражданите също толкова, колкото и от нас.³

Наблюденията показват, че ако държавата ни успява макар и частично в организираното подобрене, тя няма идеи какво да прави с „организираното изоставяне“. Например по-лесно е в една административна област да се изгради съвременен медицински център, отколкото да се реши какво да се прави със съществуващите 10-на зле работещи съществуващи болници.

¹ Дракър П. *Мениджмънт предизвикателствата през XXI век*, София 2000.

² Пак там. стр. 79.

³ Пак там. стр. 85.

Във фокуса на държавното управление стои желанието да изглежда прогресивно, да се „усвояват“ европейски пари, а вземането на решения и осъществяването на системна политика за услугите, които оказва здравеопазването в областта, не са приоритет.

Този подход на държавно управление води до оформяне на **неадекватност в развитието на България от гледна точка на осъществяването на необходимите промени за развитие**. Системният анализ показва, че гражданите живеят и работят в **успoredни светове** - всеки свят съществува предимно за себе си, всеки свят има своите „природни“ закони, независимо че става въпрос за една и съща държава, за едни и същи хора. Принадлежността към съответния „успoredен свят“ зависи най-общо от процеса на присъединяване към Европейския съюз и се определя и измерва със степента на участие в този процес.

Първият свят, нека да го наречем „**нормален**“, се изразява в голяма степен в нашето ежедневие или още по-точно в поддържането на това ежедневие. Повечето от хората работят в този свят. Той се движи от законите на бюджета (който винаги не достига), парите отиват към съществуващи институции, които работят традиционно зле, основната част от средствата отива за заплати, които определено са ниски, действат законите на кодекса на труда, на йерархията, на националното счетоводство... Общо взето, в първия свят се действа както е редно, там установените норми и институции са всичко, полето за творчество и идеи, които идват от отделната личност, е силно стеснено.

Вторият свят е светът на **европейските проекти**. В този свят вълшебната дума е проект. Целите на проектите са свързани с неща, които допълват стандартния, сив всекидневен живот. Проектите се управляват предимно от млади хора, чието основно преимущество е знанието на чужди езици. Добрите заплати (много над стандартната регулация) мотивират служителите да работят по схеми, които отговарят на европейските изисквания, да реализират свои идеи.

Ако използваме посочената по-горе класификация на Дракър, налице е насърчаване на практиката да се работи по проекти за „организираното подобрене“. Няма пряка връзка с реалния живот, който трябва организирано да се модернизира или изостави. От друга страна, проектите са начин да се внесе динамика в общественото развитие, да се включат нови играчи. Стремежът е да се използват широко структурите на малкия

и среден бизнес и неправителствения сектор. Тези крайни ползватели на допълнителните импулси в развитието трудно могат да „спечелят“ проекти. Особено активни и „мощни“ (благодарение на лобистките си възможности) са не само редица бизнес-структури (браншови организации, че дори и синдикатите), но и организации, обединяващи властови структури (общини, държавни институти) и т.н.

В проектния свят се наблюдават няколко **силно обезпокоителни тенденции**:

- създават се „**специални**“ НПО, които са част от перфектно развита мрежа за „усвояване“ на средства;

- налице е възможността да се създават т.нар. „**разпределителни коалиции**“, които си прехвърлят проекти и по този начин прикриват конфликта на интереси;

- едни и същи екипи (и експерти) са оценители, управляващи и разпределящи проекти;

- проектното управление е силно централизирано. Това се дължи не толкова на необходимостта от концентрация на финансовите ресурси, колкото на желанието на централната власт да осъществява тотален контрол при разпределението на европейските средства. Развитието на тази тенденция съсредоточава всичко в София и нарушава правата на гражданите от другите райони на България;

- „**мрежата за проекти**“ блокира масовото участие, както чрез недопускане на участието на „външни“ организации и хора още при формиране на програмите, така и чрез развитие на системата от посредници, която гони усвояване на средствата и прави формално осъществяването на проектите.

Тези тенденции въобще не тревожат отговорните за държавното управление. Те са заети да създават нови структури, които да управляват европейските (и споделените български) средства. Създават се множество нови „кутийки за управление на европейски средства“, като най-характерното за тях е, че са извън съществуващите административни структури. Даже и тези външни наблюдатели, които оценяват високо усилията на България за присъединяване, смятат, че страната ни е попаднала в капана на т.нар. „**синдром на органограмите**“. Този порочен подход силно ограничава възможността за разбиране и осъществяване на крайното субстанциално предназначение на предприєднинителните и структурните фондове на ЕС.

ПРОГНОЗИ

Какво може да се направи? При примирението, обхванало българското общество, за преодоляването на отрицателните тенденции е необходимо преди всичко доброто желание на управляващите. Практиката обаче показва, че без натиск на хората, без да се изрази открито тяхното недоволство управляващите няма да променят системата на успоредните светове. Много са причините за това, но най-важната е свързана с публичната тайна за наличието на прикрити корупционни практики, свързани с финансирането на част от партийните централи, т.нар. социални партньори, както и основните бизнес-спонсори на политическия процес в България. За съжаление единствените мерки, които се предлагат на равнищата на правенето на политика и на вземане на решения, са свързани с кадрови промени или със заклинания за налагане на сурови наказания (каквито на практика няма). Промяната за подобряване на ситуацията трябва да вземе за основа следните препоръки:

■ **децентрализиране на управлението и финансирането на проекти** чрез създаване на Регионални агенции за развитие, управлявани чрез широко обществено участие и засилена прозрачност. Децентрализацията ще позволи издигането ролята на централните институции за осигуряване на условия за справедливост и законност - понастоящем централните институции планират, разпределят, финансират и контролират сами себе си;

■ **свързване на успоредните светове** чрез спазване изискването проектите да са свързани с целите на **развитието** на национално, регионално или общинско ниво. За целта е необходимо задължителното съотнасяне на проектите с планове за развитие на различните нива. От своя страна, това ще доведе до усъвършенстване на процеса на планиране, който в момента до голяма степен е формален. На практика светът на ежедневието ще стане предсказуем и устойчив, особено ако планирането е базирано на широко гражданско участие.

И двете препоръки са в обсега на националната ни политика. Тяхното осъществяване може да заеме известен период от време, но резултатите многократно ще компенсират реструктурирането и забавянето. Важното в случая, че водещото е създаване на условия за развитие. Това е така, защото, както вече бе казано, няма развитие, което да бъде извън съответната конкретна национална или друга общност. Важно да се разбере, че развитието е не само увеличаването на стандарта на живот, но и на качеството на живот. Ако искаме да помогнем на неразвити общностни групи, това не става като им предоставяме богатство, а знания и разбиране. Всяка общност има своето качество на

живот и не винаги луксозните апартаменти например са това, към което се стремят. **Развитието е придобиването на потенциал за подобряване на живота**, а не само реалното увеличаване на стандарта на живот.

От гледна точка на **стремежа към развитие** има четири основни типа начини, по които се подхожда към реалността.⁴

■ **реактивизъм** - привържениците на този подход не харесват сегашното положение. Те искат да се върне онова, което е било преди. Погледът към миналото е свързан с романтика и усещане за постижения. За съжаление, въпреки че този подход се опира на традицията, на практика липсва възможност да се приеме визия за развитие, съобразена с променените условия. Например защо държавата не възстанови функциите си по предоставяне жилища на гражданите - това е толкова социално и справедливо, особено за младите семейства и социално слабите. Това, че тази практика противоречи на принципите на функционираща пазарна икономика, не е аргумент за „реактивистите“.

■ **инактивизъм** - няма склонност към връщане в миналото, но и никакъв стремеж за придвижване напред. Съществуват много ситуации, в които е най-добре да не се прави нищо. Необходимите действия се отлагат до момента, в който вече няма нужда от тях. Така или иначе нещата се случват, важното е да не се сгреша. Този подход е типичен за мнозинството държавни институции, които схващат развитието като нещо извън тях. Сферата на образованието е типичен пример за такова „развитие“ - учениците намаляват, информационните технологии се развиват, а системата на обучение остава на равнището на 19-ти век...

■ **преактивизъм** - желанието да се предвиди какво ще се случи, за да се използват предимствата на ситуацията. Важен момент тук е как да се предвиди какво точно ще се случи. Следващата стъпка е подготовката за новата ситуация. Трудността идва както от невъзможността да предвидим всички промени, така и от многото необходими ресурси, за да се подготвим за всички възможни варианти. Пример за такова разбиране за развитието е сферата на здравеопазването, където преди 10-на години започна въвеждането на нов модел. На практика модерните елементи на новия модел, работещи добре в различни развити страни, не бяха свързани със ситуацията, която се формира в нашата страна. Резултатът е налице: здравната система

е неефективна и не удовлетворява нито работещите в нея, нито пациентите...

■ **интерактивизъм** - целта е да се моделира бъдещето. А това моделиране се осъществява в настоящето. За всяко нещо, което правим сега, трябва да оценим и съобразим неговия ефект с оглед на желаното бъдеще. Този подход изисква **визия за развитието**.

Обикновено, важноста на развитието обикновено се свежда до необходимите инструменти и мерки. Подобно твърдение може да бъде намерено в **Мониторинговия доклад на Европейската Комисия от 2005 г. за България**, което изразено като препоръки звучи така: „... усилията на страната сега трябва да бъдат преобладаващо ориентирани към развитие на капацитета на ... общински служители и власти, областни служители и областни управи, граждански организации, частни заинтересовани страни, както и за развитие на социален капитал, капацитет за инвестиции, управленски и предприемачески капацитет...⁵

Стремежът към оптимизиране на инструментариума на развитие преди да са ясни целите на това развитие са абсолютно погрешни. Използването на структурни, кохезионни и други фондове ще бъде сведено до тяхното формално усвояване, ако на прага на присъединяването към Европейския съюз България не намери своята **нова визия**. Тази визия трябва да е свързана не само с наличните към момента положителни тенденции в развитието, но и с отчитането на това какво би било добро за гражданите на България в дългосрочна перспектива. Членството в Европейския съюз увеличава възможностите за развитието и единствено **използването на интерактивния подход** в държавното управление ще ни помогне да насочим тези възможности в правилна посока.

Ето защо гражданите трябва да настояват властите на всички нива да формират и спомогнат за консенсусното приемане на такава визия на България, на регионите и на общините, която определя посоките на развитие през следващите 50 години. Какво трябва да изразява една нова визия и какви приоритети трябва да изберем е въпрос за отделно изложение, което скоро ще представя. Важното е новата визия да е свързана с превръщане на **институционалната промяна в културна**. На практика това означава да съсредоточим националния социален капитал и да го накараме да работи в **един общ свят**, свят на развитието, където решаването на всекидневни проблеми е заменено от осъществяване на мечти. ◆

⁴ Акоф Р., Планирование будущего корпорации. Москва 1985.

⁵ Съкр. от автора.

СЪВМЕСТЕН ПРОЕКТ НА МРРБ, ПОСОЛСТВОТО НА ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И ПРОГРАМАТА НА ООН ЗА РАЗВИТИЕ ЩЕ УКРЕПВА КАПАЦИТЕТА НА ОБЩИНИТЕ

Зам.-министърът на регионалното развитие и благоустройството Искра Михайлова, постоянният представител на Програмата на ООН за развитие Нийл Буне и зам.-ръководителят на мисията на Посолството на Великобритания Лорънс Бройд дадоха официален старт на **проект „Укрепване на капацитета на общините за идентифициране и разработване на партньорски проекти, които да се финансират от Структурните фондове на ЕС“**.

Проектът е съвместна инициатива на МРРБ, Посолството на Великобритания в България и Програмата на ООН за развитие в подкрепа на регионалното развитие в България. През тази година той ще се реализира в **90 общини, основно от Североизточния и Югоизточния район за планиране** при участието на общини и от други райони за планиране.

Експерти от МРРБ ще представят дейностите по проекта, свързани с оперативната програма за регионално развитие.

Целта на проекта е да се подпомогнат общините, бизнеса и неправителствените организации във формирането на **ефективни публично-частни партньорства** при реализиране на общинските планове за развитие.

Ще бъде оказана и експертна помощ за идентифициране и разработване на партньорски проекти, които да отговарят на изискванията за финансиране от Структурните фондове. ◆

Радиотема: ГРАЖДАНИТЕ И ОБЩИНСКИЯ БЮДЖЕТ - АРИТМЕТИКА ИЛИ ВИСША МАТЕМАТИКА

Така формулирахме темата на януарското издание на традиционната месечна съвместна рубрика на БНР и ФРМС „Общински радиофорум“. Как българските общини провеждат обществените обсъждания на бюджетите си? Представят ли общинските съвети информация за проекта за бюджет пред хората и правят ли го по този начин по-разбираем? - това бяха основните въпроси, дискутирани в студиото от Светлин Ганков, експерт и учител в сферата на местното самоуправление, Ралица Вълкова, Фондация за реформа в местното самоуправление, доц. Андрей Захариев, председател на Общински съвет - Свищов, председател на Асоциацията на председателите на общински съвети, и Людмил Иванов, председател на Общински съвет - Трявна.

Представяме ви интересни моменти от предаването.

Доц. Андрей Захариев, председател на Общински съвет - Свищов, председател на Асоциацията на председателите на общински съвети:

Законът за местното самоуправление и местна администрация и Законът за общинските бюджети определят законовата рамка, която местната власт трябва да отчита и да се съобразява с нея и най-вече, да спазва. Именно в Закона е вменено нашето задължение, преди да вземем най-важното разпоредително решение, да проведем обществено обсъждане. За съжаление Законът не дава изрична рамка какъв трябва да е форматът на общественото обсъждане. Има различни практики. Обичайната, която и ние спазваме и в Община Свищов, е осведомяването на обществеността чрез медиите за конкретна дата и час на обсъждането, при предварително осигуряване и достъпност на материалите, свързани с бюджета.

Но това, което може би недобре се разбира от гражданите, е, че в голямата си част общинският бюджет покрива, след въвеждането на финансова децентрализация, така наречените делегирани държавни дейности, където и приходната, и разходната компонента са строго дефинирани. Това, което ние трябва да обсъждаме, да приоритизираме и да гласуваме, касае може би най-вече **инвестиционната програма**, т.е. харченето на всички наши спестени пари, или такива, акумулирани с дълг, за промяна в облика и подобряване на жизнената среда на всички

живеещи на територията на съответната община.

Често се налага елементите на общинския бюджет да бъдат преведени на по-достъпен език и това се постига чрез тяхното съпоставяне с отчета за изминалата бюджетна година.

Гражданите често се интересуват от проблеми, свързани с правомощия на държавата, като си мислят, че общинският бюджет на практика трябва да осигурява финансов ресурс за всичко - и за републиканската пътна мрежа, и за противодействия на процеси и явления, които попадат под щриха аварийни ситуации, природни бедствия.

И в тази насока е необходимо **сериозно усилие** от страна на администрацията и общинските съвети за придаване на достъпност на такива решения. Не само бюджетите трябва да бъдат обсъдени и да минат през филтъра на общественения дебат, а това са приетите миналата година общински планове за развитие за периода 2007 - 2013 година. Разположени са в три мандата на местната власт и представляват най-дългосрочното решение, което ние по закон имаме ангажимент да приемем и да гласуваме. И в това решение за общинските планове за развитие на практика сме утвърдили голяма част от бъдещите бюджетни решения.

Затова опитът, натрупан в общинските съвети в България, при подготовката на общинските планове за развитие и тяхното обсъждане, трябва да бъде рационално привнесен на територията на всяка една от българските общини и да бъде модел, който да следваме и при тазгодишната бюджетна процедура.

Съгласно Закона за местните данъци и такси, таксите трябва да бъдат с такъв размер, че да осигуряват **покриване на съответния разход**. Това са услуги с разходнопокривен характер. И ако някой си позволи да редуцира прихода, то това автоматично ще окаже редукция и върху разходите, респективно и върху качеството на услугата. А таксата за битови отпадъци засяга най-вече хигиената и здравословната жизнена среда.

Друг тип такси, които много често търпят социална редукция надолу, са таксите за ползване на **детски ясли и градини**. И тук всички общински съвети, вероятно без изключение, прилагаме социална политика на кофинансиране или дофинансиране на тази услуга със средства от общинските бюджети и от облагането с данъци и такси на всички живеещи на територията на съответната община.

Ние гласуваме 100 хиляди лева в специална позиция, в инвестиционната програма „Граждански инициативи“, която разделяме по равно: 50 хиляди лева - за селата и 50 хиляди лева - за града. Това е една изключително популярна практика, която позволява на гражданите сами, с техен труд, но със средства на общината за материалите, които трябва да се използват в съответните проекти, да реализират своите малки, но значими за местната общност, проектоинициативи. Началото на тази инициатива беше поставена преди четири години, с по-малък бюджет - от около 20 хиляди лева. В момента достигна 100 хиляди. И нашето намерение е да затвърдим тази практика и тя да продължи напред, за да може гражданите да чувстват, че те диктуват, те определят, те приоритизират това, което желаят и искат да бъде сторено чрез ресурс на бюджета на една община.

Людмил Иванов, председател на Общински съвет - Трявна:

Смятаме, че желанията и намеренията на гражданите бяха заложили и в програмата, с която спечелихме изборите. Когато миналата година за първи път направихме обществено обсъждане на бюджета, в 90 на сто от желанията на гражданите се препокриха с тази програма. Появиха се няколко нови идеи, които позволиха да им бъде обърнато внимание и да бъдат финансирани през бюджетната година.

Едната беше за младежката шах-площадка, със специални шахматни фигури, а другата, за която отделихме повече внимание, бе създаването на керамично ателие. Искаме да създадем нова пешеходна зона в старинен тип, където да оборудваме такова керамично ателие с цел развитие на занаятите.

Не смятам, че свободното участие на хората със свои идеи, със свои виждания и мнения в изработването на тези общинския бюджет има минуси. Напротив, демократизацията на всяка една страна го изисква. Вие знаете, че такива утвърдени демокрации като швейцарската например подлагат дори общинския бюджет на референдум, всяка година. Могат да се появят търкания при решаването на конкретни проблеми, при решаването на кое да се даде приоритет, но смятам, че методиката и намеренията са в правилна посока и че така трябва да продължим и напред.

Трябва да има дискусия, прозрачност, яснота къде отиват общинските средства. Но трябва да има и желание на държавата да се оттегли постепенно от финансирането на общините, да им даде по-голяма финансова самостоятелност.

Към обществените обсъждания следва да подходим много търпеливо, много търпеливо да разясняваме на хората. Колкото по-информирани са хората, толкова по-

добри резултати ще се постигат.

Светлин Ганков, експерт и обучител в сферата на местното самоуправление

Публичното обсъждане на общинския бюджет следва да бъде законово определен финал на един доста по-дълъг процес. В масовия случай спазването на Закона от общините, провеждането на публичното обсъждане се прави тогава, когато бюджетът е факт. Самото информиране за какво ще се харчат парите на данькоплатците, на гражданите също си има своя смисъл. Разбира се, ако процесът, както много общини в България го правят, започне много по-рано, може да се намерят и много други ползи, освен самото информиране. Някои общини споменават: ние обявяваме обсъждане, но не идва нито един гражданин или идват граждани и не могат да направят нито едно предложение. За да не се стига до това, за да може гражданите да участват в разработването, в съставянето на общинския бюджет, те би трябвало да бъдат включени на ранен етап.

Например в Трявна включването на гражданите в бюджетния процес започна още през юли миналата година и започна с коментар по нормално обясняване на бюджетната терминология. Гражданите се чувстваха комфортно и наистина могат да участват в процеса на разработване и обсъждане на общинския бюджет.

Последваха няколко сесии на които се коментира приходната част на общинския бюджет, по-късно се разглежда частта на бюджета, която най-много вълнува гражданите - за разходите. Всичко това бе съобразено с така наречения **бюджетен календар** на общината (той започва в средата на годината с бюджетна прогноза; през август Министерството на финансите изисква подобна информация, която съставлява рамката за тази дискусия; през декември обикновено се гласува държавният бюджет и тогава общините се информират за изравнителната субсидия, чрез която се финансират делегираните от държавата дейности; следва разработването на реалния общински бюджет).

Подобен процес при използването на „форум - методология“ се случи при бюджет '2005 в Севлиево и Троян. А в момента тече процесът за разработване на бюджет '2006, започнал през юли в Казанлък и Копровица.

Разбира се, този процес на включване на гражданите има своите минуси: първо, това са усилия и енергия да убеждаваш, да обясняваш; второ, това е един дълъг процес, в който доста хора, организации и институции отделят ресурси; трето, възможно е да се появи противопоставяне.

Но плюсовете са далеч повече от минусите.

ИНФОРМАЦИОННА КАМПАНИЯ НА ФРМС ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Марина Димова

програмен координатор, ФРМС

Една от основните цели в работата на Фондацията за реформа в местното самоуправление е подобряване на информационната среда за българските общини. Предизвикателствата пред общините за усвояването на Структурните фондове на ЕС естествено доведоха до идеята да партньорство между ФРМС и представители на министерствата, отговорни за създаване на Оперативните програми, за провеждане на национална информационна кампания.

През януари 2006 г. ФРМС проведе цикъл работни срещи с представители на Управляващите органи в различните министерства, отговорни за разработването на Оперативните програми за 2007 - 2013 г. На тези срещи бе обсъдена идеята на ФРМС за подобряване на информационната среда за българските общини относно оперативните програми и стратегическите документи за следващия програмен период.

Срещите се проведеха с представители на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на държавната администрация и административната реформа, Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и горите, Министерството на икономиката и енергетиката и Министерството на труда и социалната политика. В основата на дискусията бе поставен въпросът за съвместно организиране и провеждане на цикъл от **информационни дни**, по време на които българските общини от страната да имат възможността да се запознаят с приоритетите и мерките, по които ще бъдат бенефициенти в рамките на Оперативните програми. По време на информационните дни представители на Управляващите органи по различните оперативни програми ще могат да представят пред местните власти предварителните очаквания и необходима подготовка, през която общините да преминат още на този етап, за да участват успешно в реализацията на оперативните програми след 2007 г.

В резултат на проведените дискусии всички министерства изявиха желание и готовност да се включат в националната информационна кампания за общините. Подобна инициатива се организира за първи път в

страната. Положителните страни са не само широкото информирание на регионално и местно ниво по отношение на бъдещите предизвикателства пред общините в контекста на членството ни в Европейския съюз (ЕС), но и обединяването на усилията на отговорните държавните институции за еднопосочни и координирани действия, спомагащи по-добрата и навременна подготовка на общините за работа в условията на Структурните фондове на ЕС.

Информационната кампания ще се проведе през месец март 2006 г. в рамките на всеки от 6-те района за планиране, като за участие ще бъдат поканени всички общини от съответния район. ФРМС разработи предварителната програма и график на информационните дни в страната и съгласува предложението с всички министерства, които ще вземат участие. В процес на подготовка са материалите, които ще бъдат представени от страна на Управляващите органи на Оперативните програми, както и цялостната организация на информационните събития.

Програмата стъпва на идеята за представяне на общата рамка на управление и усвояване на средствата от Структурните фондове на ЕС и фокусира вниманието си конкретно върху мерките от Оперативните програми, по които бенефициенти са общините, като разяснява идеята и логиката на всяка от тях.

ФРМС отправя благодарност за доверието и партньорството към всички министерства, които изявиха желание да се включат в кампанията!

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ГРАФИК ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ДНИ

- Югозападен район за планиране - София, 17 март 2006 г.
- Южен централен район за планиране - Пловдив, 21 март 2006 г.
- Югоизточен район за планиране - Ямбол, 22 март 2006 г.
- Северен-централен район за планиране - Габрово, 28 март 2006 г.
- Североизточен район за планиране - Шумен, 29 март 2006 г.
- Северозападен район за планиране - Монтана, 4 април 2006 г.

БЪЛГАРИЯ 2005: ПЪТЯТ КЪМ УСПЕШНА ИНТЕГРАЦИЯ В ЕС

(доклад на Световната банка - резюме)

Световната банка публикува нов Меморандум за икономическото състояние на България във връзка с интегрирането на страната с ЕС и световните пазари. В доклада „Пътят към успешна интеграция в ЕС - Политически дневен ред“ се изтъква значителния икономически напредък на страната до момента. В резултат на разумни макроикономически политики и дълбоки структурни реформи средният растеж е достигнал равнищата на новоприетите осем страни членки на ЕС¹. Увеличеният растеж и ниската инфлация са допринесли за нарастване на дохода на глава от населението и подобряване на жизнения стандарт: доходът на глава от населението, съпоставен с покупателната способност, възлиза на \$ 8 260 през 2004 г. Ръстът на безработицата започна да спада през 2003 г. и за първи път през 2004 г. в частния сектор имаше нетен брой новооткрити работни места, което допринесе за по-нататъшния спад на безработицата до 12,7%. От 1998 г. чуждите директни инвестиции годишно се увеличиха средно до 7% от БВП. Увеличи се и доверието на инвеститорите и страната повиши нееднократно кредитния си рейтинг си според водещите агенции *S&P* и *Fitch*.

Стабилността, растежът и до известна степен широката система за социална защита също така допринесоха за значителното намаляване на бедността, като този процес продължава. Стриктното фискално управление, укрепващо стабилността на макроикономиката и осъществяването на структурните реформи при запазване на социалното единство, са крайъгълните камъни на средносрочната програма на България.

Едновременно с това страната е изправена пред големи предизвикателства. В доклада се отбелязва, че е налице голяма разлика между доходите в България и 25-те страни членки на ЕС - доходът на глава от населението в България се равнява на приблизително 1/3 от средния доход в ЕС. Необходимо е повишаване на производителността на икономиката, което да гарантира, че с приближаването на България към приемането ѝ в ЕС тя бързо ще преодолее тази разлика в доходите на населението и ще подобри значително жизнения стандарт на хората.

За да се намали разликата в доходите и да се улесни интегрирането ѝ в ЕС, необходимо е България да подобри трудовата си заетост и производителност в съответствие с Лисабонската стратегия. Тези реформи са особено наложителни, тъй като страната има отрицателен естествен прираст на населението (около -0,7% годишно), а от друга страна засилена емиграция (около -0,1% годишно). В резултат е налице намаляване на активното население и увеличаване на дела на възрастното население. За да бъде в съответствие с ЕС, страната трябва да подобри заетостта и участието на гражданите на трудовия пазар.

С приближаването на датата на приемането на България в ЕС, страната има възможността да се справи с тези предизвикателства - да засили растежа на икономиката и да ускори повишаването на жизнения стандарт. Докладът предлага програма за реформа, в която акцентът се поставя в пет области от съществено значение за успешната интеграция на страната с ЕС.

Подобряване количеството и качеството на човешкия капитал.

За да се повиши производителността на труда и да се разшири експорта извън рамките на трудоемки производства, които изискват неквалифицирана работна ръка, необходимо е да бъде повишена квалификацията на заетите. Това налага **реформа на образователната система**, включително университети и професионални училища, с цел:

1. създаване на здрави връзки между уменията, придобити в образователната система и тези, необходими на трудовия пазар, посредством установяване на връзки и механизъм за обмен на информация между образователната система и трудовите пазари;

2. подобряване на ефективността на образователните институции като се пренасочат ресурси от бази, които не се използват рационално и образователни институции в раздут цвят към модернизиране на учебните програми, учебници и учебни помагала; прилагане на система, при която се определят ресурсите на ученик; и се свърже финансирането не само с бройката на записаните се ученици, но и с резултатите от образователния процес.

¹ Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Словакия, Словения.

Подобряване количеството и качеството на физическия капитал. Транспортната мрежа в България се нуждае от рехабилитация, тъй като морските пристанища и около 2/3 от пътищата са в много лошо състояние. Трябва да се даде приоритет на отделяне на средства по-скоро за тяхната поддръжка, отколкото за нови инвестиции. Последователността на реформите в тази сфера трябва да бъде на базата на анализ на отношението цена-изгода и да отчита либерализацията на международния товарен транспорт в контекста на европейската интеграция. Най-важните реформи следва да бъдат:

1. ремонт и разширяване на стеснените пътни участъци на международните пътища;
2. реконструкция на морските пристанища, включително и въвеждането на затворено пристанище, като се разделят оперативните и търговски дейности, приватизация на пристанищните услуги и отдаването на концесия на терминали за големи контейнери и насипни суровини на частни фирми.

Развитие на ефикасно и прозрачно управление на обществения сектор, включително по-нататъшно реструктуриране на обществените разходи. България въведе редица реформи, целящи подобряване работата на обществения сектор. Прилагат се редица закони и разпоредби за постигането на това. На следващ етап реформата трябва да бъде насочена към:

1. подобряване ефективността на разходите за здравно и социално осигуряване;
2. включване на всички министерства в изготвянето на бюджета и свързване на отпуснатите от бюджета суми с индекси за постигнати резултати;
3. прилагане на информационната система за финансов мениджмънт;
4. въвеждане на критерии за заслуги при наемане на работа, повишение и увеличаване на възнаграждението;
5. въвеждане на стратегии за борба с корупцията; разпоредби, касаещи конфликт на интереси и попълване на декларации за имотно състояние;
6. гарантиране на прозрачност при конкурсите за обществени поръчки.

Подобряване работата на трудовия пазар. Настоящото трудово законодателство предоставя доста облаги за лицата с трудови договори и дълъг трудов стаж, като на заден план остава голям процент лица,

които са безработни от доста време, имат много малка възможност да си намерят работа, както и заетите в неформалния сектор. Ключовите реформи в тази сфера ще включват:

1. намаляване на данъчната тежест за работодателите за създаване на мотивация за разкриване на нови работни места;
2. приемане на стратегии за гъвкаво прилагане на срочните договори и работни графици;
3. въвеждане на по-гъвкави условия при наемането и освобождаването на работници поради промени в нивата на производство, изпълнение на задълженията, отсъствие от работа;
4. засилване на връзката между трудово възнаграждение и изпълнение на трудовите задължения, като се включат сумите, които работниците получават за трудов стаж в основната заплата, а не ги получават като процент върху заплата за всяка година както до сега;
5. изравняване на помощите за безработни със средните нива и продължителност в страните от ОИСР, за да се премахне липсата на стимули за работа и 6. увеличаване броя на заетите лица, като се прилагат договори за временно наемане на работа и граждански договори.

Подобряване работата на съдебната власт и опростяване на законовите разпоредби. Условията за инвестиции в страната се подобриха през последните години, но правната и регулативна рамка в България остава изключително сложна, а спазването на договорите е много слабо. За да може да се развива конкуренцията на вътрешния пазар и да се засили дейността на частния сектор като цяло е важно да се усъвършенстват регулативните режими и да се извърши съдебна реформа, която да гарантира спазването на договорните отношения. Това предполага:

1. опростяване на процедурите за прилагане на договорите;
2. опростяване на режимите за издаване на лиценз;
3. регистриране на фирми извън съда;
4. премахване или намаляване на минималния капитал за частни фирми с ограничена отговорност;
5. опростяване на необходимата документация при регистрации на нови фирми;
6. въвеждане на срок за даване на отговор („мълчаливо съгласие“) при регистрация и лицензиране на фирми.

ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

**ПЕНКА ПЕНКОВА,
КМЕТ НА ОБЩИНА
ЛОМ:**

Община Лом е сред първите в страната, в които се реализират енергоспестяващи мерки на детски и социални заведения. Проектът за повишаване на енергийната ефективност в сградата на най-голямата детска градина в Лом „Червената шапчица“ е пилотен за

България. Той е реализиран от август до октомври 2004 г. от Община Лом и фирма „Еномона“ АД. Инвестицията в обекта е извършена изцяло със собствени средства на „Еномона“ АД, без да е използван грант или кредит от български или чуждестранни фондове и програми. Използвахме формата на договор с гарантиран резултат - ЕСКО договор, предвиден в Закона за енергийна ефективност. Преди реализирането на енергоспестяващите мерки в ЦДГ „Червената шапчица“ годишните енергийни разходи на за отопление, топла вода и ел. енергия възлизаха на около 36 000 лв. След извършването на енергоспестяващите дейности реализирахме годишна икономия от 20 000 лв. при гарантирани по-добри показатели на отопляемост в сградите на детската градина. Намалено е замърсяването на околната среда, след като отоплителната система работи с екобрикети, от които не се отделят вредни вещества. За изпълнение на енергоспестяващите мерки в ЦДГ „Червената шапчица“ „Еномона“ АД вложи 115 782 лв. Тази инвестиция ще бъде изплатена от Община Лом за 5 години и 9 месеца. Безспорните ползи за общината от този пилотен обект - преки икономии на финансови средства, социален ефект и по-чиста околна среда, са добра практика, която ние ще използваме в Общинската програма за енергийна ефективност 2007 - 2010 година.

Другият значим проект в града ни е „Екологосъобразна и енергоспестяваща рехабилитация на външно изкуствено осветление на Лом“ на стойност 452 000 лв. За реализирането на проекта получихме безлихвен заем от ПУДОС към МОСВ с двугодишен

гратисен период и пет години срок на изплащане. Преди реализирането на проекта осветеността на Лом бе едва 18 %, а след приключването му осветеността ще бъде 100 %. Инженеринговият проект също е дело на „Еномона“ АД. Проектът предвижда монтирането на 2 500 нови осветителни тела. Старите живачни лампи се подменят с натриеви с високо налягане. Новите лампи са екологосъобразни, тъй като икономисват значителни количества електрическа енергия, производството на която е свързана с емисии на парникови и други замърсяващи атмосферата газове. С реализацията на проекта ще се оптимизира експлоатационният режим чрез въвеждане на модерно централизирано управление на включването и изключването на уличното осветление. Финансовият ефект от проекта „Екологосъобразна и енергоспестяваща рехабилитация на външно изкуствено осветление на град Лом“ е икономисана ел. енергия от 1 716 002 kWh и 232 892 лв. годишно.

Третият енергоспестяващ проект е реализиран по програмата „Красива България“ - „Саниране на сградата на Община Лом“ с изпълнител „Еномона“ АД. След санирането на сградата икономията от средства за отопление е 40 %.

ИНЖ. НИКОЛАЙ ИВАНОВ, КМЕТ НА ОБЩИНА КРИВОДОЛ:

Отчитайки разходите, които ежегодно се правеха за отопление в СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ - гр. Криводол, и заинтригувани от възможностите на един нов и според нас перспективен ресор - „Енергоефективни дейности“, ние се насочихме към разработване и реализиране на проект за енергийна ефективност за сградата на училището. За реализацията на проекта общината задели 110 000 лв.

Доверихме се на специалистите от „Енемона“ АД, които извършиха мониторинг и изчисление на оптималната енергоефективност на училищната сграда. Предложиха ни цялостен пакет от мерки, гарантиращи снижаване на разходите за отопление и ел. енергия, и в същото време осигуряващи оптимални условия за работа. Набелязаните дейности бяха извършени качествено и в кратък срок, което позволи за новата учебна година 2004/2005, възпитаниците на Криводолската гимназия да влязат в напълно обновена сграда.

Така ние се превърнахме в една от общините, които първи се довериха и повярваха на „Енемона“ АД и нашият проект беше част от пилотния цикъл проекти по енергийна ефективност, реализирани от фирмата. Втори отоплителен сезон отчитаме реално достигнатите икономии и сме сигурни, че вложените инвестиции ще се възвърнат в рамките на следващите две години.

Вече убедени в професионализма и високата квалификация както на управленския, така и на инженерно-техническия и изпълнителски персонал на „Енемона“ АД, през лятото на 2005 год. съвместно с тях започнахме реализацията на нов проект - инженеринг с гарантиран резултат на обект ОДЗ „Славейче“ - гр. Криводол. Инженерингът включва: проектиране, инсталиране, модернизация и мониторинг на

съоръженията и сградата на ОДЗ „Славейче“, водещи до намаляване потреблението на енергия и енергоносители за отоплителната и електрическа инсталации при достигане нормативните изисквания за енергиен комфорт.

Финансирането в размер на 120 000 лв. е изцяло от фирмата изпълнител „Енемона“ АД. Съответно фирмата поема целия финансов, технически и търговски риск. Общината изплаща инвестицията от реално постигнатите икономии, възползвайки се от възможностите на ЕСКО-договорите, според които мониторингът на резултатите е задължителен елемент и чрез него се следи за качеството на гарантираната от компанията услуга по енергийно саниране.

Съвместната ни работа с „Енемона“ АД през тези две години е протекла в дух на разбирателство и коректност, всички задачи са изпълнявани професионално, качествено и в срок. Надявам се и в бъдеще да работим съвместно и препоръчваме „Енемона“ АД като надежден и стриктен партньор.

МИЛКО ТОРБОВ, КМЕТ НА ОБЩИНА КОЗЛОДУЙ:

Община Козлодуй в рамките на новите пазарни условия отчита партньорството на частния сектор и желанието му да играе достойна роля в социално-икономическия

живот на региона. Мога да заявя, че от самото създаване на „Енемона“ АД и до сега общината винаги е разчитала на добронамереното и коректно партниране, на отличното качество на услугите на компанията, насочени към възраждането на общината.

Поредният отличен пример за такова взаимодействие е изключителното дарителско дело на компанията, осъществено през 2005 г. - санирането на сградата на Целодневна детска градина „Първи юни“ в с. Бутан. Това е и поредната много успешна стъпка в реализирането на мащабен проект за енергийна ефективност.

Много високо ценя присъствието на „Енемона“ АД в икономическия живот на региона, а и в страната. След Атомната централа това е най-значимият стопански субект за нас, където намират своята трудова реализация стотици хора.

Очаквам да работим с дружеството за по-нататъшното местно икономическо развитие на общината във всичките му аспекти.

ОБМЯНА НА ОПИТ МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИ, РАБОТЕЩИ В СОЦИАЛНАТА СФЕРА

На 16 и 17 февруари 2006 г. ФРМС организира учебно пътуване на тема „Обмяна на опит между организации, работещи в социалната сфера“ в рамките на Програма „Подобряване на социалната среда“, финансирана от Фондация „Чарлз Стюарт Мот“. Екипът ни прецени, че учебното пътуване ще даде възможност на координаторите на проектите, изпълнявани в рамките на Програмата, да посетят опитни национални организации, които да споделят с тях свои успешни проекти и инициативи. Участие в учебното пътуване взеха представители на общините **Бобовдол, Брацигово, Годеч, Кресна, Пещера, Сапарева баня, Сопот и Струмяни**.

В рамките на пътуването посетихме четири национални организации, които представиха своя опит и възможни решения на съществуващи проблеми на местно ниво, свързани с интегриране на малцинствата в местните общности, ролята на читалищата, социални предприятия, младежки дейности и доброволни инициативи, грижи за хората в неравностойно положение.

Каунтърпарт Интернешънъл - България получава финансиране от Американската агенция за международно развитие (ААМР) и започва работа през 2001 г. за изпълнението „Програма за обществени фондове и социални предприятия“.

Мария Илчева, програмен директор на Каунтърпарт, представи развитието на програма „Социални предприятия“ като успешен модел за постигане на баланс между финансова стабилност и социален ефект.

„**Гражданско развитие и участие чрез мрежата на читалищата**“ - „Читалища“ е проект на Министерство на културата на Република България и Програмата на ООН за развитие (ПРООН), подкрепен от Програма „Матра“ на Правител-

ството на Кралство Холандия и ААМР. Целта на проекта е да засили обществената роля на читалищата като традиционни културни и образователни центрове в България и да предложи работещи модели за тяхното модернизиране и участие в развитието на местната общност. За постигане целите се разчита на подкрепа от страна на централните и местни власти и на партньорство с НПО и местния бизнес. Емилия Лисичкова, национален координатор на проекта, бе домакин на срещата и сподели интересни добри практики от работата на читалищата в страната и възможности за работа в мрежа.

В непринудена обстановка премина и срещата в **Центъра за независим живот**. Божидара Илиева и Георги Хаджийски бяха запознати с работата по проектите в рамките на Програма „Подобряване на социалната среда“ и споделиха своя опит и впечатления от работата си с хора с увреждания. Те наблегнаха на връзката между законодателство, човешки ресурси и материална осигуреност за промяна на съществуващите практики, засягащи равнопоставеността на хората с увреждания.

Фондация „Старт за ефективни граждански инициативи“ (С.Е.Г.А.) работи за устойчиво демократично развитие, основано на гражданско участие в решаването на проблеми от местно значение. Домакините представиха програма „Младежи в действие“, насочена към младите хора на възраст от 16 до 25 години с цел да изгради у тях умения за самоорганизиране, за да могат младите хора сами да работят за разрешаването на своите проблеми. Бяха споделени и интересни практически моменти от реализираната програма „Инициатива за местна промяна“ за социално приобщаване на ромската общност чрез развиване на лидерски умения и демонстриране на алтернативни практики на местно ниво.

Чрез тези посещения на място и искрени разговори представителите на малките общини и местните общности, участващи в Програма „Подобряване на социалната среда“, погледнаха от друг ъгъл възможните подходи при осъществяване на инициативи със социална насоченост. Те почерпиха опит и идеи от организации, развиващи своята дейност на национално ниво, което предполага съвместни инициативи, консултации и работа в мрежа. Личният контакт с хора от организации, осъществяващи своята дейност в по-широк мащаб, бе много полезен за участниците в обучението.

Екипът на ФРМС изразява сърдечната си благодарност към Фондация за развитие „Читалища“, Фондация „С.Е.Г.А“, Каунтърпарт Интернешънъл и Центъра за независим живот за отделеното време, гостоприемството и полезната обмяна на опит, които ще обогатят работата на организациите в рамките на Програма „Подобряване на социалната среда“ на ФРМС/Мот.

Новите участници за мултиплициране на проект **„Разработване на финансов план за поддръжка и реконструкция на общинската инфраструктура“** в рамките на Програма за техническо побратимяване между български и американски общини, пета фаза, на ФРМС/МАГУ са следните общини: **Свиленград, Берковица, Троян, Севлиево, Горна Оряховица, Руен и Стралджа.**

След оценка на приоритетите, новите общини, които ще мултиплицират проекта през 2006 година решиха да работят в две направления:

1. За разработване на финансов план за поддръжка и реконструкция на уличната мрежа - Свиленград, Берковица, Троян, Севлиево, Горна Оряховица, и

2. За разработване на финансов план за поддръжка и реконструкция на четвъртокласна пътна мрежа - Руен и Стралджа.

Община Велико Търново и Община Пловдив, както и общините, които вече мултиплицираха проекта - Тунджа, Петрич и Свищов - ще оказват съдействие за адаптиране на проекта в новоизбраните общини.

На 1 февруари 2006 г. се проведе втората форум сесия на тема **„Културно-историческото наследство - фактор за устойчиво регионално развитие“** в Златоград (за общините Смолян и Златоград), а на 7 февруари 2006 г. - в Силистра (за общините Силистра, Алфатар и Тутракан). Идеята на програмата е, използвайки инструментариума на обществения форум процес, в регионите да протече структурирана дискусия, в резултат на която:

- Да бъде изработена обща за двете общини политика - в краткосрочен план в рамките на проекта, и в дългосрочен план за осигуряване на устойчивост на партньорството между институциите и заинтересованите страни в областта на културното наследство;

- Да бъдат идентифицирани инструменти и подходи за съвместните инициативи;

- Да бъдат локализиран ресурси за осигуряване на устойчивост и дългосрочно изпълнение на общата политика;

- Валоризация и промоция на атрактивни елементи на културното наследство: археология, архитектура, етнография, традиции, фолклор, обичаи, местна кухня и др.;

- Конкретни проекти;
- Ефективна промоционна кампания на регионите;
- Изграждане на местен капацитет.

В рамките на процеса ще бъдат финансирани конкретни проекти, разработени и приоритизирани по време на пет за всяка област форум сесии. Фондът за подкрепа на проектите се формира с участието на НФ „Култура“, ШАРС и общините бенефициенти в двата региона. Практическата реализация и подкрепа за процеса е поверена на ФРМС.

Фондът за финансиране на общински проекти на ФРМС е възможност за общините, които търсят начин за своевременно финансиране на свои проекти. Финансирането се отпуска в кратки срокове, при облекчени условия и нисък лихвен процент - 5,9 %. Максималният размер на еднократен заем е до 30 000 лв., което следва да представлява не повече от 80% от бюджета на проекта. Минималният размер за кандидатстване е 5 000 лв. Срокът на погасяване е до 1 година. Схемата за погасяване на заема и гратисният период се договарят индивидуално с всяка община, съобразно нейните потребности и възможността ФФОП да ги удовлетвори.

В уеб-страницата на ФРМС www.flgr.bg, бутон „ФФОП“, са представени подробно условията за кандидатстване пред Фонда.

И през 2006 г. ФРМС ще продължи да предоставя консултантска и методическа помощ на български общини, демонстрирали своята готовност и висока мотивация да изградят **общински центрове за услуги и информация (ОЦУИ)** със собствени сили.

Чрез своите експерти ФРМС и Екипът за новаторски практики в местното самоуправление могат да съдействат при разработване на проекти за изграждане на центрове за услуги и информация, съвместно с общински специалисти и партньори на общините.

В процеса на създаване и реализация на проектите си общините имат възможност да получат разнообразна информация и компетентни консултации във връзка с:

- разработване и внедряване на цялостен проект за общинска информационна система;
- организация на работата в оперативните звена

с цел подготовка и реализация на процесите по извършване на услуги за гражданите;

- организация на технологичните процеси по предоставяне на автоматизирани услуги;
- организация и определяне на функционалното предназначение на работните места в центровете;
- системно администриране на общинските бази данни;
- структура и съдържание на общинска интернет страница и др.

В момента консултантският екип на ФРМС работи с общините Чипровци, Лом и Сандански.

За допълнителна информация:

Василка Сирачевска

програмен координатор

тел: 02/9768939; 0887573618

vsirachevska@flgr.bg

Тодор Младенов

ръководител екип „Финансиращи програми“

тел: 02/9768940

tmladenov@flgr.bg

През януари 2006 г. по инициатива на Американското посолство в България, Столична община и ФРМС стартира проект „**Подобряване на административното обслужване в град София**“.

Проектът ще се реализира с консултантската и финансова помощ на ФРМС, като основната му цел е създаване на официални канали за обмен на документи и информация по електронен път между Столична община и три административни района - **Възраждане, Студентски и Младост**. Дейностите по проекта ще се изразят в:

1. Надграждане на ползваните от 4-те администрации информационни системи с цел изграждане на звена за изнесено административно обслужване на принципа „Едно гише“ в районите, в които няма такова, и повишаване възможностите на вече изградените.

2. Създаване на съвременна технологична,

информационна и комуникационна инфраструктура.

3. Разработване и разпространение на различни информационни средства: информационни табла и табели, каталози на услугите, брошури, молби по образец и анкетни карти за обратна връзка с гражданите, обновяване на съществуващи сайтове.

4. Провеждане на застъпническа кампания за подобряване на административното обслужване в административните райони напр. пресконференции, работни срещи със служители от администрациите, обмяна на опит с други общини, обратна връзка от клиентите на административни услуги.

През януари 2006 г. ФРМС започна инициатива - **национално проучване**, чрез която цели да събере и анализира адекватна информация относно наличието на успешни практики за **междубщинско сътрудничество в България**. Проучването ще се осъществи посредством провеждане на няколко експертни дискусии с кметове на общини и общински специалисти и чрез събиране на информация и мнение от всички общини в страната.

Сред основните елементи от проучването са анализ на съществуващите пречки пред междубщинското сътрудничество; идентифицирането на добри практики в областта на изграждане на инфраструктура, предлагане на услуги и подготовка и управление на проекти, както и разработване на конкретни препоръки и предложения за начините, чрез които Фондацията за реформа в местното самоуправление може да подпомага общините по отношение на междубщинското сътрудничество - на базата на ситуацията, тенденциите и потребностите на общините в страната.

Проучването ще се извърши в периода до 15 март 2006 г.

Ще разчитаме на активното участие и обратна информация от страна на общините и партньорството на регионалните асоциации на общините!

<http://www.worldbank.bg>

ПРОГРАМАТА ЗА МАЛКИ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ ПОМОЩИ 2006 НА СВЕТОВНА БАНКА ЗА ГРАЖДАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ

Краен срок: 17 март 2006 г.

Програмата за малки безвъзмездни помощи подкрепя дейности, чиято основна цел е гражданската ангажираност. Програмата е насочена към дейности, които овластяват гражданите за осъществяването на инициативи, които могат да повлияят върху процесите на развитие. Дейностите трябва да укрепват механизмите за отчетност и участие на гражданите в обществените процеси. Дейностите трябва да укрепват сътрудничеството с общественния сектор, организациите на гражданското общество и частния сектор.

Дейностите могат да включват, без да се ограничават с това, обучение и семинари за повишаване на уменията и/или познанията за гражданска ангажираност; подходящи комуникационни кампании за въздействие върху политиките или предоставянето на обществени услуги; или новаторски усилия за изграждане на мрежи или капацитет в конкретния сектор. Дейността трябва да бъде завършена в рамките на една година от датата на отпускане на безвъзмездната помощ.

Тази година Програмата за малки безвъзмездни помощи ще бъде насочена към всички области в страната. Приоритет ще се дава на организации до този момент не получаващи помощ по Програмата.

Размерът на даренията обикновено варира между 3 000 щ.д. и 7 000 щ.д., като максималната сума е 15 000 щ.д. Половината от бюджета трябва да бъде в натура или от други източници. Документите трябва да бъдат изпратени на български език, с кратко резюме на проекта подготвено на английски език, по пощата или предадени на ръка не по-късно от 17:00 часа на 17 март 2005 г. (петък) на следния адрес:

Програма за малки безвъзмездни помощи

СТЦ „Интерпред“, Световна Банка, София Бул. „Драган Цанков“ 36, 1057 София, България

За повече информация: smgp@worldbank.bg

ПРАКТИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ ЗА ФАСИЛИТАТОРИ НА ГРУПОВИ ДИСКУСИИ

17 - 20 март 2006 г.

ФРМС организира практическо обучение за фасилитатори на групови дискусии. То ще се проведе от 17 до 20 март 2006 г. хотел „Банкя Палас“, град Банкя. Курсът е разработен по методика на швейцарски експерти, обучавали модераторите на „Програма Форум“, действаща в България от 2000 г.

Участниците в курса ще имат възможност да подобрят своите умения да фасилитират и водят до консенсус обществени дискусии и да управляват вътрешната динамика на групите в дадена аудитория. Практическите елементи в рамките на обучението са фокусирани върху подобряване на уменията за формулиране на подходящи въпроси, тези и задачи; за перифразирание; за постигане съгласие в група и за използване на пространството и езика на тялото по най-подходящ за ситуацията начин.

Използваната методика е изключително интерактивна и включва индивидуални презентации, представяния в група, практическо фасилитиране на работна среща и упражнения по креативност, съчетано с много забавни и интересни моменти.

Водещ лектор на обучението е Гинка Капитанова, изпълнителен директор на Фондацията за реформа в местното самоуправление, с многогодишен професионален опит като фасилитатор.

В края на обучението участниците получават сертификат за преминато обучение.

Ако желаете да се включите в курса, моля попълнете заявка за участие (ще я намерите в уеб-страницата на ФРМС www.flgr.bg). Местата в курса са ограничени.

Цената на обучението е 259 лв. без ДДС, включваща работни материали, кафе-паузи, обеди, вечери, наем зала. Нощувката и пътните разходи не са включени в цената на обучението.

За повече информация можете да се обръщате към:

Николета Ефремова, тел.: (02) 976 89 32 или nefremova@flgr.bg

Изданието се финансира от Американската агенция за международно развитие, Вашингтон, САЩ
Главен редактор Гинка Капитанова Редакционна колегия Росица Райчева, Маринка Димова
бул. „Йерусалим“, бр. 51; Бизнес-сграда, Офис 2; жк Младост-1; София 1784 тел.: (02) 976 89 89 факс: (02) 976 89 30
www.flgr.bg flgr@flgr.bg

